

Чепеленко Аліна Андріївна,
аспірантка кафедри державного управління,
Харківський регіональний інститут державного управління
Національної академії державного управління при Президентові України,
м. Харків
ORCID 0000-0003-1411-3375

УДК 352:339.942

doi: 10.34213/tp.20.03.18

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Розглянуто зміст поняття “міжнародне співробітництво”, визначено форми його реалізації органами місцевого самоврядування, наведено приклади міжнародного співробітництва великих міст України з містами-партнерами та міжнародними організаціями. Розкрито сучасні підходи до організації міжнародного співробітництва в умовах диджиталізації та на прикладі подолання світової пандемії COVID-19.

Ключові слова: міжнародне співробітництво, органи місцевого самоврядування, форми міжнародного співробітництва, диджиталізація, міста-партнери, міста-побратими.

Постановка проблеми. В умовах глобальної диджиталізації людство поступово змінює звичні форми життєдіяльності та прискорює темп свого розвитку. Міжнародне співробітництво набуває нових форм, особливо беручи до уваги виклики та загрози, які постають перед людством сьогодні. Ведення міжнародного діалогу та вирішення нагальних питань відіграє важливу роль для поглиблення взаємодії міжнародних суб’єктів задля організації злагодженої роботи та прийняття спільних дієвих рішень. Важливу роль у цьому процесі відіграє міжнародне співробітництво органів місцевого самоврядування. Адже неможливо оперативно вирішувати невідкладні питання місцевого розвитку без активної участі муніципалітетів, які сьогодні займають активну позицію та є самостійними суб’єктами міжнародного співробітництва.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Окремі аспекти міжнародного співробітництва у своїх роботах висвітлюють: В. Макаренко, А. Проскурін, В. Моравецький, А. Маєвська, А. Ткачук, М. Баймуратов, О. Ігнатенко, О. Батанов, Н. Нижник, О. Палій, А. Черемис, С. Ковальчук, В. Черкасова, О. Богородецька та ін. У їхніх роботах значну увагу приділено тлумаченню поняття, функцій, міжнародного співробітництва органів місцевого самоврядування та питанням взаємодії органів місцевого самоврядування із закордонними суб’єктами міжнародних відносин. Однак недостатньо дослідженими та висвітленими залишаються питання сучасних підходів до організації міжнародного співробітництва муніципалітетів.

Мета статті полягає у визначенні змісту та форм реалізації міжнародного співробітництва органів місцевого самоврядування України в сучасних умовах.

Вклад основного матеріалу. Світ поступово прискорює свій темп у всіх сферах життєдіяльності людства. Зумовлює такі зміни процес диджиталізації, який є переходом від індустріальної епохи до епохи знань і творчості, що характеризується цифровими технологіями та інноваціями.

У 2020 р. перед людством постав нелегкий виклик, пов’язаний із запобіганням розповсюдженню пандемії, спричиненої COVID-19, та подолан-

ням її наслідків. Неконтрольоване поширення захворювання та введення карантинних заходів глобально вплинуло на модель поведінки суспільства. Люди вимушено поставили на паузу свої повсякденні активні справи та поринули в атмосферу ізоляції та диджиталізації. Зокрема, було скасовано навіть такі важливі події, як спортивні чемпіонати світу, Європи, літні Олімпійські ігри 2020, музичні конкурси та фестивалі. Протягом цього періоду відбулось повне перезавантаження суспільства в усіх сферах його життєдіяльності.

Сьогодні виклики прискорили упровадження нових технологій у сферу міжнародного співробітництва. В умовах глобального протистояння пандемії особливо важко уявити світ без міжнародного діалогу та співробітництва задля досягнення загальної мети. Тому роль та способи організації міжнародного співробітництва теж почали змінюватися, що спонукає більш детально зупинитися на змістові та формах його здійснення.

У словнику сучасних понять і термінів за загальною редакцією В. Макаренка термін “міжнародний” тлумачиться як пов’язаний з відносинами між державами, належний до зовнішньої політики. А термін “співробітництво” в електронному словнику синонімів української мови тлумачиться як форма організації праці, за якої різні люди, колективи, держави тощо разом беруть участь у тому самому процесі [4].

У науковій літературі зустрічаються різні підходи до визначення цього поняття. Зокрема, А. Проскурін, характеризуючи міжнародне співробітництво, пропонує його визначати як спрямованість і рівень розвитку системи міжнародних відносин, що характеризуються регулярним цілеспрямованим і координованим самими учасниками розвитком міжнародних зв’язків у різних сферах і галузях міжнародного життя. За твердженням цього автора, міжнародне співробітництво є єдиною розумною альтернативою міжнародній конфронтації, що випливає з “політики сили” і “балансу сил” у міжнародних відносинах та виникає як наслідок зміцнення взаєморозуміння і взаємної довіри між суб’єктами міжнародних відносин на основі формування й цілеспрямованого проведення ними зовнішньої політики, виходячи з концепції спільності інтересів [6]. Аналізуючи цю точку зору, можна дійти висновку, що основою регулярного цілеспрямованого і координованого міжнародного співробітництва має бути саме спільність інтересів як основний фактор його появи і розвитку.

О. Богорозецька підтримує цю думку і розглядає міжнародне співробітництво як спільно скоординовані дії акторів на міжнародній арені з метою пошуку інструментів для вирішення проблем та досягнення найбільш ефективного рівня взаємодії в рамках реалізації власних інтересів [1].

В. Черкасова визначає поняття “міжнародне співробітництво” як процес взаємодії двох або декількох діячів/суб’єктів, у якому виключається застосування збройного насильства і домінують спільні пошуки реалізації загальних інтересів. При цьому автор наголошує, що, як правило, відносини співробітництва характеризуються укладенням між суб’єктами міжнародних відносин різних актів та договорів, спрямованих на досягнення конкретно визначеної мети, а також розширення рамок міждержавної, політичної та іншої діяльності, яка проводиться між двома або більше суб’єктами міжнародних відносин [9].

Значної уваги питанням міжнародного співробітництва приділяється в міжнародному праві. Наприклад, В. Моравецький, досліджуючи питання боротьби і співробітництва як типів міжнародних відносин, що відбивають протилежність або відповідність державних інтересів, наголошував, що відносини співробітництва повинні мати за основу відповідність інтересів суб'єктів. А. Маєвська, розглядаючи поняття державних інтересів у міжнародному праві, зауважує, що інтерес можна визначити як усвідомлену потребу. Потреби ж визначаються конкретними для кожної держави внутрішніми та зовнішніми умовами їхнього існування, такими, наприклад, як особливості географічного розташування, розмір території, забезпеченість сировиною, рівень індустріалізації, продуктивність сільського господарства, національний склад населення, історичні традиції, місце в системі міжнародних відносин тощо. Усі ці чинники об'єктивно детермінують потреби держави та визначають її інтереси. Інтереси держав неминуче в чомусь збігаються, а в чомусь різняться. У світі немає двох держав, чиї інтереси абсолютно ідентичні [6].

Утім видається, що найбільш точним є визначення “міжнародного співробітництва” як регулярної цілеспрямованої, координованої й взаємовигідної спільної діяльності учасників міжнародних публічних відносин, що здійснюється на основі загально визнаних принципів і норм міжнародного права та спрямована на узгодження їхніх інтересів для досягнення спільних цілей. Адже дане визначення акцентує увагу не тільки на спільності інтересу між учасниками відносин, а й постійності та тривалості відносин, що виникають, їхній правовій та організаційній упорядкованості.

Напрями міжнародного співробітництва формуються під впливом зовнішньої політики країн світу, певною мірою регулюючися багатьма міжнародними нормами і цінностями, що напрацьовані людством упродовж його історичного розвитку. Держави уособлюють на міжнародній арені суспільство країни в цілому, а не окремі соціальні групи чи політичні організації. Такі важливі питання, як суверенітет, безпека, територіальна цілісність, вирішує через свої структури тільки держава. Однак в умовах глобалізації й посилення інтеграційних процесів між державами зростає необхідність розширювати й поглиблювати міжнародні зв'язки між органами місцевого самоврядування.

Утім, незважаючи на тривалі зв'язки вітчизняних органів місцевого самоврядування із зарубіжними партнерами, наявність великої кількості контактів і зв'язків із містами-побратимами, містами-партнерами, міжнародними організаціями-донорами тощо, реалізацію значної кількості спільних проєктів і програм, дуже часто вітчизняні органи місцевого самоврядування не мають стратегії розвитку міжнародного співробітництва, а компетенція й повноваження їх у цій сфері не мають чіткого визначення меж дозволеного.

Наприклад, аналіз вітчизняного законодавства показує, що основним критерієм формування компетенції місцевих рад у галузі міжнародного співробітництва є реалізація зовнішньополітичної програми суверенної держави у сфері міжнародного співробітництва і встановлення зв'язків між органами місцевого самоврядування, громадськими формуваннями, суб'єктами господарювання і мешканцями міст та інших адміністративно-територіальних одиниць. Законодавчі положення, що легалізують міжнародні зв'язки органів місцевого самоврядування України, знайшли своє закріплення у ст. 15

Закону України “Про місцеве самоврядування в Україні” від 21 травня 1997 р. [7]. Тут міститься дозвіл органам місцевого самоврядування на об’єднання в асоціації всередині країни і входження в індивідуальному порядку або в рамках відповідної національної асоціації в міжнародні асоціації й інші добровільні об’єднання органів місцевого самоврядування.

Аналогічні положення, але в більш розгорнутому вигляді, містяться у ст. 10 Європейської хартії місцевого самоврядування. З них випливає, що право на міжнародне співробітництво має бути неодмінно визнано державою як основне і надане органам місцевого самоврядування через закріплення в національному законодавстві. Зазначаються стратегічні цілі такого співробітництва – реалізація своїх повноважень і вирішення завдань, що становлять загальний інтерес, а також захист і просування загальних інтересів органів місцевого самоврядування. Називаються основні суб’єкти такого співробітництва – міжнародні неурядові організації місцевої влади й органи місцевого самоврядування інших (зарубіжних) держав. Збільшення ролі місцевого самоврядування у суспільному житті є світовою тенденцією, яка почала активно розвиватися ще з середини ХХ ст. [2].

Побратимські та партнерські зв’язки беруть свій початок із першої половини минулого століття. Перші міжнародні контакти жителів населених пунктів різних країн виникли у 1940 р. між містами Фінляндії та Швеції. Центральне місце в них посідали питання надання допомоги фінським комунам з боку шведських сусідів у поліпшенні дитячої охорони здоров’я, культурний обмін.

У період Другої світової війни таке співробітництво мало характер поріднення міст. Радянський Сталінград і англійський Ковентрі, зруйнований варварськими бомбардуваннями фашистської авіації, скріпили свою спілку в 1942 р.

Згодом з’являлися більш великі об’єднання та форми взаємодії. Зокрема, у 50-х рр. ХХ ст. ідею народної, як приклад, дипломатії запропонував президент США Дуайт Ейзенхауер. Він надав підтримку встановленню дружніх відносин між колишніми протиборчими сторонами, обґрунтовуючи тезу “друзі не стріляють у друзів”. З цього часу в усьому світі розпочався процес встановлення мостів дружби і активний розвиток міжнародного співробітництва, коли було утворено такі міжнародні організації, як Всесвітня федерація поріднених міст (1957), яка у 2004 р. в об’єднанні з Міжнародним союзом місцевих влад утворила Всесвітню організацію “Об’єднані міста та місцеві влади”; Організація міст Всесвітнього надбання (1993) та ін.

Поступово було визначено основні принципи створення побратимських відносин: активний обмін думками, встановлення теплих особистих стосунків керівництва держав (міст, регіонів), зміцнення довіри одне до одного і формування основи для довгострокових взаємовигідних відносин.

Огляд наукової літератури та узагальнення практики міжнародного співробітництва засвідчує, що найуживанішими є такі його форми: взаємовигідна міжнародна торгівля, науково-технічне співробітництво, надання кредитів і позик, створення спільних підприємств, обмін робочою силою, спеціалізація й кооперування виробництв, торгівля технологіями, спільне розроблення природних ресурсів, іноземні інвестиції, міжнародний туризм, культурні зв’язки тощо.

У XXI ст. для налагодження зв'язків між містами активно використовуються сучасні інформаційно-комунікаційні ресурси і засоби, мережа Інтернет. Наприклад, Рада європейських муніципалітетів і регіонів (Council of European Municipalities and Regions) (CEMR) створила вебсайт, на якому місто чи регіон може знайти собі побратима чи партнера [8].

Міжнародне співробітництво муніципалітетів – це логічний наслідок незворотних структурних змін на глобальному, національному та регіональному рівнях, що одночасно є дієвим інструментом сталого розвитку суспільства. Сьогодні органи місцевого самоврядування активно використовують зв'язки з містами-побратимами, беруть участь у розробленні та впровадженні спільних проєктів, підтримуваних міжнародними організаціями, залучають нових партнерів із метою вирішення проблем окремої територіальної громади або населеного пункту.

Загалом співпраця міст-побратимів реалізується через обмін освітніми та культурними делегаціями, художніми та спортивними колективами, виставками, обмін досвідом ведення міського господарства, та надання допомоги на випадок надзвичайних ситуацій. Міста-побратими мають право звертатися за підтримкою спільних проєктів до міжнародних та європейських організацій.

Українські міста активно співпрацюють з муніципалітетами інших країн. Прикладами такого співробітництва є впровадження спільних ініціатив та реалізація проєктів у сферах економіки, житлово-комунальної галузі, соціальної та молодіжної політики, питань освіти, культури та спорту. Уже добре відомими методами міжнародного співробітництва є не тільки діяльність міст-побратимів, а й кампанія міст “Заради збереження клімату”; кампанія реалізації Програми 21 – програми Організації Об'єднаних Націй (ООН), що стосується сталого розвитку; CitiNet – Регіональна мережа місцевих органів влади з управління населеними пунктами; міста-SMART, основна суть яких полягає у виведенні провідної ролі розвитку IT-інфраструктури та виділенні спеціальної ролі людському капіталу, освіті та екологічним чинникам як одним із рушійних сил розвитку міст [3].

Важливу роль у розвитку нашої держави і громад відіграє, наприклад, співробітництво між містами України та Королівства Швеція (було підписано відповідні угоди щодо міст-побратимів: Київ і Стокгольм, Луганськ і Вансбро, Хмельницький і Крамфорс тощо). Крім того, українські міста Київ, Львів, Одеса та Харків співпрацюють зі шведськими містами Стокгольм, Гетеборг та Мальмо в рамках мережі розвитку регіонального співробітництва EUROCITIES. Асоціація міст України розвиває партнерські відносини з Асоціацією місцевих влад Швеції. Значною є співпраця Асоціації місцевих влад та регіонів Швеції, Шведського агентства міжнародного розвитку, Шведської національної ради з питань туризму з українською стороною.

Протягом останніх років продуктивними були відносини українських міст-партнерів з Академією ім. Фольке Бернадотт у рамках проєкту “Міське самоврядування та верховенство права в Україні”, унаслідок якого покращено здатності місцевих громад до інтеграційних процесів дітей та дорослих, які перебували на території проведення Операції об'єднаних сил, та визначено ступінь прозорості та законності надання адміністративних послуг усім без винятку верствам населення в Україні [5].

Суттєве розширення форм міжнародного співробітництва відбулося і в умовах протистояння світовій пандемії COVID-19. Зокрема, активно почали розвиватися міжнародні зв'язки, обмін досвідом не тільки між містами-побратимами, а й органами державної влади та органами місцевого самоврядування різних рівнів, включаючи посольські та консульські установи. Поширення COVID-19 внесло значні зміни в роботу державних та місцевих органів влади, підприємств, установ та організацій. Незважаючи на те, що всі зустрічі та обговорення перейшли в онлайн-режим, з містами-партнерами розпочався активний діалог стосовно обміну інформацією про поширення пандемії та дієвими механізмами подолання її наслідків. Наприклад, Харківська міська рада активно використовує інформаційну платформу ініціатив міст Європи "COVID news", на якій міста-учасники діляться досвідом із забезпечення життєдіяльності міст в умовах пандемії. Це дозволяє обмінюватися досвідом щодо організації заходів, яких вживається для запобігання поширенню пандемії, результатами досліджень вчених щодо нових проявів і симптомів хвороби, її впливу на різні вікові групи пацієнтів, щоб завчасно готуватися до нових викликів, проводити профілактичні заходи та вести роз'яснювальну роботу, інформацією про організацію роботи закладів освіти, громадського харчування, соціальних установ тощо.

Позитивним досвідом та прикладом для наслідування є дії муніципалітету міста Брно (Чеська Республіка) – міста-побратима Харкова. Міською радою була створена низка порталів для залучення волонтерів, які виготовляють захисні маски, а також для доставки їжі людям похилого віку. У місті відкрито безкоштовну телефонну лінію, за якою громадяни соціально незахищених категорій можуть замовити доставку продуктів харчування, предметів гігієни тощо.

У Харкові цей досвід теж використовується. Зокрема, за сприяння міської ради на кошти німецького благодійного фонду було закуплено продуктові набори, які щоквартально видаються малозабезпеченим громадянам територіального центру, особам з інвалідністю та пенсіонерам у віці понад 90 років. Також на кошти міжнародної спілки бізнесменів для міських лікарень було придбано необхідне сучасне медичне обладнання.

Висновки з цього дослідження і перспективи подальших розвідок у цьому напрямі. Налагодження містами партнерських та побратимських зв'язків є дієвим механізмом у будіванні цивілізованих відносин між державами. Реалізація взаємовигідних програм та проєктів у майбутньому сприятиме розвитку соціально-економічного стану міста та регіону.

Здійснюючи міжнародні та зовнішньоекономічні зв'язки, органи місцевого самоврядування стають важливим чинником успішної реалізації зовнішньої політики держави та сприяють виконанню державних функцій у сфері міжнародної політики. Крім того, участь органів місцевого самоврядування в міжнародному співробітництві сприяє становленню якісно нової суспільної свідомості територіальних громад та їхніх членів, нової системи цінностей.

За час карантину сфера міжнародного співробітництва набула позитивного досвіду роботи з новими формами роботи, активного діалогу з представниками міст-партнерів, оперативного вирішення поставлених завдань та переведення роботи конференцій, зустрічей і навіть фестивалів в онлайн-режим. Віртуальні конференції допомагають підтримувати зв'язок між міс-

тами-партнерами і є альтернативою особистим зустрічам. Сучасні рішення спростили і зробили віддалену роботу більш привабливою, дозволивши працювати з будь-якої точки світу, де є якісний Інтернет. Таким чином, виклик, з яким зіткнулося людство, прискорив процес глобальної диджиталізації. Тому подальші дослідження доцільно спрямувати на вивчення інституціональних засад міжнародного співробітництва в сучасних умовах.

Список використаних джерел

1. Богородецька О. І. Співробітництво між містами-побратимами України та Польщі в контексті європейської інтеграції : дис. ... канд. політ. наук : 23.00.04. Луцьк, 2015. 232 с.
2. Європейська хартія місцевого самоврядування : Хартія Ради Європи від 15.10.1985 р. (ред. від 16.11.2009 р.) URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_036#Text (дата звернення: 10.09.2020).
3. Ковальчук С. І. Визначення сутності поняття міжнародного співробітництва між містами як однієї з форм міжнародної співпраці. *Вісник Національного університету "Львівська політехніка"*. 2010. № 690. С. 326–330.
4. Макаренко В. А. Словарь современных понятий и терминов. Москва : Республика, 2002. 246 с.
5. Міжрегіональне співробітництво між Україною та Швецією / Посольство України в Королівстві Швеція : вебсайт. URL: <https://sweden.mfa.gov.ua/spivrobitnictvo/378-mizhregionalnye-spivrobitnictvo-mizh-ukrajinoju-ta-shvecijeju> (дата звернення: 09.09.2020).
6. Переполькін С. М. Конспект лекцій з дисципліни "Міжнародне співробітництво у сфері правоохоронної діяльності" / Дніпропетровський держ. ун-т внутр. справ, кафедра теорії та історії держави і права. Дніпро, 2016. 5 с.
7. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80/ed20200723#Text> (дата звернення: 10.09.2020).
8. Стрижакова А. Ю. Вплив партнерських та побратимських зв'язків міст на розвиток міжрегіонального та транскордонного співробітництва в Україні. *Менеджер. Дослідження модолих : наук. журн.* 2014. № 1 (67). С. 220–226.
9. Черкасова В. В. Специфіка міжнародного партнерства та співробітництва. Спільні та відмінні риси. Взаємозв'язок. *Проблеми формування нової економіки XXI сторіччя : матеріали V Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., 21–22 груд. 2012 р.* URL: http://www.confcontact.com/20121221/4_cherkasova.htm (дата звернення 07.09.2020).

References

1. Bohorodetska, O.I. (2015). Spivrobitnytstvo mizh mistamy-pobratymamy Ukrainy ta Polshchi v konteksti yevropeiskoi intehtratsii. *Candidate's thesis*. Lutsk. [in Ukrainian].
2. Yevropeiska khartiia mistsevoho samovriaduvannia: Khartiia Rady Yevropy vid 15.10.2015 r. (red. vid 16.11.2009 r.) URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_036#Text.
3. Kovalchuk, S.I. (2010). Vyznachennia sutnosti poniattia mizhnarodnogo spivrobitnytstva mizh mistamy yak odniiei iz form mizhnarodnoi spivpratsi. *Visnyk Natsionalnoho universytetu [Defining the essence of the concept of international cooperation between cities as one of the forms of international cooperation]. Visnyk Natsionalnoho universytetu "Lvivska Politekhnikha", issue 690, 326–330 [in Ukrainian]*.
4. Makarenko, V.A. (2002). Slovar sovremennyih ponyatiy i terminov [Dictionary of modern concepts and terms]. Moskva : Respublika [in Russian].
5. Mizhrehionalne spivrobitnytstvo mizh Ukrainoiu ta Shvetsiieiu / Posolstvo Ukraini v Korolivstvi Shvetsiia: vebсайт. URL: <https://sweden.mfa.gov.ua/spivrobitnictvo/378-mizhregionalnye-spivrobitnictvo-mizh-ukrajinoju-ta-shvecijeju> [in Ukrainian].
6. Perepolkin, S.M. (2015). Konspekt lektsii z dystsypliny "Mizhnarodne spivrobitnytstvo u sferi pravookhoronnoi dialnosti" / Dnipropetrovskiy Derzhavnyi Universytet Vnutrishnikh Sprav, Kafedra Teorii ta Istorii Derzhavy i Prava, Dnipro [in Ukrainian].
7. Pro mistseve samovriaduvannia v Ukraini: Zakon Ukrainy vid 21.05.1997 r. No. 280/97-VR. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80/ed20200723#Text> [in Ukrainian].

8. Stryzhakova, A.Iu. (2014). Vplyv partnerskykh ta pobratymykykh zviazkiv mist na rozvytok mizhrehionalnoho ta transkordonnoho spivrobitnytstva v Ukraini. *Menedzher. Doslidzhennia molodykh: nauk. zhurn*, vol. 1 (67), 220–226 [in Ukrainian].

9. Cherkasova, V.V. (2012). Spetsyfika mizhnarodnoho partnerstva spivrobitnytstva. Spilnita vidminni rysy. Vzaiemozviazok: Problemy Formuvannia Novoi Ekonomiky XXI Storichchia: *Proceedings of the V Mizhnarod. nauk.-prakt. Intranet-konf.*, 21-22 hrud. 2012 r. URL:http://www.confcontact.com/20121221/4_cherkasova.htm [in Ukrainian].

Chepelenko A. A.,

*Postgraduate Student of Public Administration Department, KRIPA NAPA, Khakiv
ORCID 0000-0003-1411-3375*

MODERN APPROACHES TO THE ORGANIZATION OF INTERNATIONAL COOPERATION OF LOCAL GOVERNMENTS

The article is devoted to the issues of international cooperation of local self-government bodies with partner cities and international organizations, which is very relevant in modern conditions of digitalization.

The study of the works of scientists showed that in their works much attention is paid to the interpretation of the concept, functions, international cooperation of local governments and the interaction of local governments with foreign actors international relations. However, the generalization of the scientific literature shows that the issue of modern forms of international cooperation is insufficiently closed, and the organizational principles of international cooperation are taking new forms. They are based on a system of modern change aimed at improving and accelerating the processes of obtaining results from international cooperation.

The article presents examples of international cooperation of local governments in modern conditions, offers new approaches to the implementation of international cooperation of local governments with partner cities and international organizations in modern challenges.

The importance of the role of international cooperation of local self-government bodies is substantiated, which is conditioned by the active position of the latter on independence in this process. The need for a permanent international dialogue and the solution of urgent issues for the organization of coordinated work and joint effective decisions is considered.

Keywords: international cooperation, local governments, forms of international cooperation, digitalization, partner cities and twin-cities.

Надійшла до редколегії 10.09.2020 р.